نشـریه لیـسه ها و انستیتوت های زراعـت

CZECH REPUBLIC DEVELOPMENT COOPERATION

PEOPLE IN NEED CZECH REPUBLIC

سال چهارم شماره هفتم، سپتمبر ۲۰۱۵

خوانندگان عزیز! متعلمین ارجمند، استادان و مدیر صاحبان گرامی لیسه ها و انستیتوت های زراعت و وترنری

خرسندیم که شما را منحیث خوانندهٔ هفتمین دورنشریه مؤسسهٔ پی آی إن(PIN) برای لیسه ها وانستیتوت های زراعت و وترنری باخود داریم. دراین شماره مقالات جالب، دلچسپ و خواندنی برای تان به نشر رسیده است. از رهبری لیسه ها و انستیتوت ها خواهشمندیم این نشریه زراعتی را روی دیوار های صنوف و دهلیز های مکاتب خویش نصب نمایند تا از موضوعات مفید آن شاگردان مستفید گردند.

جای افتخار است که در این دور از نشرات اکثر مقالات و مطالب نشرشده، ازطرف مکاتب شما ارسال گردیده است. این پیام خوبیست که فعالیت های مکاتب شما را منعکس میسازد. جا دارد از لیسه و انستیتوت های میدان وردک، تنی، امام صاحب، بامیان، فرخار و فاریاب اظهار سپاس و امتنان نماییم که با فرستادن مقالات شان نشریه مؤسسهٔ پی آی إن (PIN) برای مکاتب مسلکی زراعت را غنی تر و جالب تر ساخته اند. ازتمامی محصلین و پرسونل مکاتب تمنا داریم که مقالات ارسال شدهٔ مکاتب و سایر موضوعات به نشر رسیده را مطالعه و از آن مستفید شوند.

برای اینکه شما متعلمین و خواننده گان گرامی از برنامه های ظرفیت سازی دفتر پی آی إن(PIN) آگاه باشید شمارا به خواندن یکی از مقالات تحت عنوان (ترینینگ و انکشاف اوراق معلوماتی مهارتهای اساسی باغداری) دعوت مینماییم.

از آنجایکه شما میدانید مؤسسهٔ پی آی إن (PIN) بیست مکتب را در دور آزمایشی تحت پوشش داشته، از چگونگی کارکرد های لیسه وانستیتوت ها نظارت مینماید و در نظر است که بهترین مکاتب را به عنوان مکاتب نمونه در عرصهٔ کار های عملی به همکاری معینیت تعلیمات تخنیکی و مسلکی انتخاب نماید. ارزیابی و نظارت سمستر های اول و دوم تکمیل گردیده است که به همکاری مشاورین استخدام شده برای مکاتب از طرف دفتر پی آی إن (PIN) شاهد انکشاف و پیشرفت های خوب آنها بودیم و بطور اوسط 11% تغیرات مثبت در سمستر دوم نسبت به سمستر اول به مشاهده رسیده است. در رابطه توجه تانرا به مقاله تحت عنوان (پروگرام نظارت و ارزیابی از کارکردگی لیسه و انستیتوت های مسلکی زراعت و وترنری افغانستان) که توسط یکی از مشاورین دفتر پی آی إن در مکاتب آماده گردیده است، معطوف میداریم. امید واریم در آیندهٔ نزدیک مکاتب شما از جمله لیسه ها و انستیتوت های نمونه ما انتخاب گردند.

سپاس فراوان

نهضت الله نهضت، معاون پروگرام تعلیمات زراعتی

مؤسسهٔ پی آی إن (PIN)

پروگرام نظارت و ارزیابی از کارکردگی لیسه ها و انستیتوت های مسلکی زراعت افغانستان

در سال جاری، مؤسسه پن برنامهٔ را تحت نام نظارت و ارزیابی از کارکردگی لیسه های مسلکی زراعت برای ۲۰ لیسه آزمایشی آغاز نمود تا بتواند کارکردگی لیسه های زراعت را نظارت و ارزیابی نماید. در ابتدا مؤسسه مذکور جهت تعیین معیارهای نظارت و ارزیابی نشست های یک روزه با کارمندان معینیت تعلیمات تخنیکی و مسلکی داشت و توانست در رابطه نظریات و پیشنهادات کارمندان متذکره را بدست آورد و با درنظر داشت آن دو معیار جهت نظارت و ارزیابی تعین گردید که یکی آن نظارت از کارکردگی فعالیتهای عملی شاگردان و دیگر آن حفاظت و نگهداری مواد و وسایل موجود در لیسه ها میباشد. بعداً مؤسسه پن با در نظر داشت معیار های فوق الذکر سوال نامه نظارت و ارزیابی را ترتیب و بخاطر معرفی آن ورکشاپ سه روزه را برای مدیران لیسه های منتخب و آمرین تعلیمات تخنیکی و مسلکی در ولایت کابل و مزارشریف دایر نمود. این برنامه با یک رقابت پروپوزل نویسی آغاز شد که مؤسسه پن خواهان اشتراک بیشتر از ۵۰ لیسه گردید اما از جمله ۳٤ لیسه داوطلبانه در این پروسه اشتراک نموده پروپوزل های خویش را گسیل نمودند. بعد از مرحله ارزیابی پروپوزل ها فقط ۲۰ لیسه توانست معیارها تعین شده را تکمیل نمایند و شامل برنامه نظارت و ارزیابی از کارکردگی لیسه های مسلکی زراعت گردند.

در جریان سمستر اول سال تعلیمی، مؤسسه پن با همکاری کارمندان معینیت تعلیمات تخنیکی و مسلکی و آمرین تعلیمات تخنیکی و مسلکی ولایات توانست تمامی ۲۰ لیسه منتخب برنامه فوق را نظارت نمایند که در نتیجه لیسه ها توانستند نمرات قابل ملاحظه ای را بدست آورند و این فیصدی ها از ۳۷ ٪ الی ۸۵٪ بود. مؤسسه پن این فیصدی ها را به کتگوری های مختلف تقسیم نمود و یک مقدار پول را تحت عنوان اهدای کوچک برای هر کتگوری در نظر گرفته تا لیسه ها بتوانند نیازمندی های عاجل خویش را با این مقدار پول مرفوع سازند. مؤسسه پن از لیسه ها برای رفع نیازمندی های عاجل شان خواستار ترتیب پروپوزل گردید و بعد از ارزیابی پروپوزل ها پول های مورد نظر اهدا گردید و در بعضی موارد مواد مورد نیاز شان از بازار های محلی تهیه گردیده به دسترس لیسه ها قرار داده شد.

در شروع سمستر دوم موسسه پن توانست با همکاری معینیت تعلیمات تخنیکی و مسلکی تمام لیسه و انستیتوت های زراعت را که در ولایات سرد سیر موقعیت دارند، نظارت کنند و نتیجه نظارت هر دو سمستر را مقایسه نمایند. در نتیجه دیده میشود که تفاوت قابل ملاحظه ای در فیصدی نمرات لیسه ها و انستیتوت ها رو نما گردیده است. بطور نمونه فیصدی نمرات انستیتوت زراعت ولایت لوگر در سمستر اول ۳۵٪ بوده و بعد از تلاش و همکاری مشاورین موسسه پن که در طول یک سمستر با انستیتوت مذکور انجام داد است، فیصدی نمرات انستیتوت به ۷۵٪ بلند برود. تا حال فیصدی نمرات لیسه ها و انستیتوت های که نظارت شده اند، بین ٦۵٪ و ۹۵٪ می باشد که این خود یک تغییر مثبت می باشد.

تصاویر بعضی از پروژه های تطبیق شده از کارکردگی لیسه و انستیتوت های ز راعت و وترنری

تکمیل شدن و به بهره برداری رسیدن پروژه گرین هاوس در لیسه زراعت سرکانو

تصاویر نظارت از کارکردگی لیسه و انستیتوت های زراعت و وترنری افغانستان

جریان کار عملی شاگردان درلیسه زراعت تنی ولایت خوست

جریان اوتوپسي گاو توسط شاگردان انستیتوت زراعت و وترنری هرات

انکشاف مواد آموزشی مهارت های اساسی باغداری و برگذاری ترینینگ

پن درصدد انکشاف چیتر مهارتهای اساسی برای مکاتب و انستیتوت های زراعت و وترنری میباشد. چیتر ها بر روی سه موضوع (تاسیس باغ، مدیریت باغ و پیوند نمودن درختان مثمر) تمرکز دارد هر موضوع در یک چیتر جداگانه مانند یک کتاب کوچک جا داده شده و به دو زبان پشتو و دری میباشد. در کنار این برای هریک ازین چیتر ها ٤ بنر یا چارت نیز تهیه گردیده که در مکاتب، صنوف و یا دهلیز ها اویخته خواهد شد. این مواد ممد درسی در لیسه های زراعت و انستیتوت ها به هنگام تدریس درصنوف بطور مواد بصری مورد استفاده قرار می گیرد و بطور عملی در قوریه جات و باغ ها نیز قابل استفاده است. این سلسله انکشاف مواد درسی جریان دارد که در آینده ها ما در مورد مرغداری و تجارت های زراعتی نیز مواد آموزشی برای مکاتب تهیه خواهیم کرد.

دفتر پن بعد از تکمیل شدن این چیتر ها یک ورکشاپ سه روزه را برای معرفی این سه موضوع یعنی تاسیس باغ، مدیریت باغ و پیوند نمودن درختان مثمر دایر نمود که طی آن معلمین ۲۰ مکتب زراعت در مرکز و شمال کشور ترینینگ گردیدند. این معلمین از مکاتب زراعت ولایت های ننگرهار، هرات، لوگر، بلخ، بامیان، لغمان، خوست، کنر، پروان، فاریاب، کندز، تخار، بدخشان و جوز جان دعوت گردیده بودند که تعداد اشتراک کننده گان به ۳۰ تن میرسید این ترینینگ روی موضوعات فوق بصورت نظری و تمرین های عملی در باغ های تحقیقاتی دولتی و خصوصی صورت گرفت همچنان باز دید از دو شرکت تجارتی خصوصی جز پروگرام این ورکشاپ بود که با موفقیت انجام گردید و مفید واقع شد.

روند پیشبرد این ورکشاپ قسمی تنظیم گردیده بود که استاد ترینر باید موضوعات ورکشاپ را به شکل شفاهی، بصری و هم به شکل عملی تدریس نماید یعنی از روش های تدریس شنیدن، مشاهده نمودن و انجام دادن کار عملی استفاده گردیده بود. مواد این ورکشاپ به شکل پریزنتیشن ها ارایه گردید و وسایل کارهای عملی نیز تهیه گردیده بود که از هر کدام آن در وقت معین استفاده صورت میگرفت.

این یک روش عالی تدریس بود و اکثر مواد لازمه در انستیتوت موجود و مورد استفاده قرار گرفت که به مصارف زیاد نیاز نداشت و برای اشتراک کنندگان بسیار دلچسپ و آموزنده بود. اشتراک کننده گان آموختند که چطور بتوانند جهت تدریس مواد درسی را آماده نموده برای آموزش بهتر شاگردان از آن استفاده نمایند.

در جریان ورکشاپ مشاهده گردید که استادان با پروسه آموزش همراه با دریافت مهارت های عملی بسیار دلچسپی نشان دادند که در تدریس، صرف به لکچر اکتفا نه گردیده بلکه در ساعت درسی باید شاگردان ضمن دریافت معلومات شفاهی، به مهارت های عملی نیز دسترسی پیدا نمایند تا بتوانند از آموخته های خود به طور مثمر در زندگی خود سود ببرند.

در خلال این ورکشاپ چیتر ها یا اوراق معلوماتی و بنر های ترتیب شده به اشتراک کنندگان توزیع گردید تا آنها در هنگام تدریس از آن استفاده نمایند. مدیر صاحبان مکاتب باید این بنر ها را در دهلیز ها و صنوف نصب نمایند طوریکه برای تمام شاگردان قابل مشاهده باشد و نیز اوراق معلوماتی مذکور را در کتابخانه ها به دسترس تمام شاگردان قرار دهند تا برای مطالعات اضافی خود ازان استفاده نمایند.

این ورکشاپ شامل پیش آزمون و پس آزمون نیز بوده که سوال نامه های آن با در نظر داشت اوراق معلوماتی تهیه گردیده بود. در ابتدا از اشتراک کننده گان یک امتحان قبل از ترینینگ (پیش آزمون) گرفته شد که همین آزمون در ختم ورکشاپ نیز تکرار گردید. نتیجه پس آزمون در مقایسه با پیش آزمون عالی بود و اشتراک کنندگان توانسته بودند موضوعات ورکشاپ را بر آموخته های خویش بیافزایند.

در آغاز سمستر دوم سال تعلیمی عین پیش آزمون را از شاگردان لیسه های آزمایشی خویش اخذ نمودیم ونمرات پیش آزمون متعلمین را باخود داریم. در صورتیکه شاگردان در پیش آزمون نمرات خوب بدست نیاوردند آنها میتوانند اوراق معلوماتی را که توسط پن انکشاف داده شده و در مکاتب شان موجود است، استفاده نمایند و همچنان از استادان که در ورکشاپ اشتراک نموده بودند برای دریافت معلومات بیشتر یاری بخواهند تا در پس آزمون نمرات خوب بدست بیاورند. در پایان سمستر ما با همان سوالات به مکاتب فوق الذکر بر میگردیم تا از شاگردان پس آزمون را نیز اخذ نماییم و با مقایسه نمودن نتایج هردو آزمون اشتراک کنندگان، استادان مربوطه را ارزیابی نماییم که آیا آنها آموخته های خود را به شاگردان انتقال داده اند یا خیر. بناً ما از استادانی که در این ورکشاپ سه روزه اشتراک نمودند، تقاضا مینماییم که آموخته های خود را بطور کامل به شاگردان انتقال دهند.

در استفاده ازین مواد آموزشی برای شما چانس خوب میخواهیم امیدوار هستیم که این مواد آموزشی برای شما مفید واقع گردد.

شرح مختصر کار های عملی انستیتوت زراعت و وترنری بامیان از بابت سمستر اول سال تعلیمی ۱۳۹٤

انستیتوت زراعت و وترنری بامیان به عنوان نخستین نهاد آموزشی پروگرام تعلیمات تخنیکی و مسلکی وزارت جلیله معارف درین ولایت افتخار دارد که با داشتن ۱۸ تن استاد لسانس رشته های مختلف زراعت (٦ تن علوم مالداری، ۷ تن رشته اگرانومی و ٥ تن باغداری)، ۲ تن استاد لسانس ریاضی و دری ۱ تن استاد ١٤ پاس رشته وترنری طی سالیان متمادی (۱۳۸۸-۱۳۹٤) با درنظر داشت حد اقل امکانات آموزشی و بدون داشتن تعمیر تدریسی، اداری، فارم تحقیقاتی زراعت، کلینیک حیوانی وغیره... فعالیت های تعلیمی خود را به شکل نظری و عملی به علاقمندان عرضه نموده است. این انستیتوت منحیث اولین موسسه تعلیمات تخنیکی و مسلکی در ولایت بامیان از جهت ارتباط کاری و اهداف مشترک برای رشد و فراهم نمودن یک سلسله تجهیزات (کتب درسی، میز، چوکی، جنراتور، قالین، کمبل و دوشک) با انستیتوت زراعت و وترنری ولسوالی پنجاب، لیسه زراعت ولسوالی یکاولنگ و انستیتوت اداره و حسابداری که یکی بعد دیگری تأسیس گردیده، نقش بزرگی را ایفآ نموده است. درین مدت همواره سعی نموده تا بر اساس اهداف پروگرام تعلیمات تخنیکی و مسلکی که همانا تربیه قوای بشری مسلکی مطابق معیار های ملی و بین المللی می باشد، محصلین و متعلمین علاقمند را تربیه نماید. یک فکتور بسیار مهم برای بدست آوردن این هدف، ورکشاپ کار های عملي موسسه محترم پن بوده که استادان مارا درین زمینه تربیه نموده و لوازم کار عملي در بخش زراعت را نیز دریافت نموده که راه اندازی کار های عملی برای رشد هر چه بیشتر مهارت های عملی و مسلکی شاگردان گردیده که خوشبختانه این انستیتوت از سال ۱۳۹۳ بدین سو با امکانات کم در دست داشته خود با هماهنگی موسسات دولتی چون ریاست زراعت، آبیاری و مالداری بامیان و موسسات غیر دولتی مانند موسسه محترم هلپ، انستیتوت صحی رسالت نور و مزارع و باغهای شخصی جهت فراهم سازی فرصت های کار عملی موفقانه گام برداشته است.

در سال تعلیمی ۱۳۹٤ در اثر هماهنگی و همکاری با موسسات متذکره در چندین مرکز، توسط محصلین انستیتوت زراعت و وترنری بامیان فعالیت های ذیل صورت گرفته است:

۱. در مرکز آموزشی هلپ واقع تپه چاونی سبزیجات مانند کرم، زردک، بادرنگ، گندنه و پیاز کاشته و به شیوه های گوناگون از جمله به شکل کردی و جویه یی و قطره یی آبیاری میگردد. محصلین با توجه به تقسیم اوقات کار های عملی همراه با استادان شان فعالیتهای ممکنه عملی را از مرحله کشت تا برداشت محصول انجام میدهند.

آبیاری قطره یی و کشت بعضی سبزیجات در تپه چاونی بامیان

۲. با هماهنگی با آمریت محترم مالداری و صحت حیوانی ریاست زراعت و مالداری بامیان محصلین دیپارتمنت وترنری این انستیتوت یک سلسله فعالیت ها را از جمله القاح مصنوعی، تداوی مرض زونوزس Zoonosis و شناسایی مرض با وسایل کلینیکی، بررسی میکروب خون توسط مایکروسکوپ الکترونیکی و دیگر فعالیت های عملی را انجام داده است.

۳. تصاویر کار های عملی زراعتی داخل صنف، مزارع، و باغ های شخصی که توسط شاگردان انجام گردیده اند.

کود مایع یا Fermenter

فرمنتر یک نوع مایع است بخاطر تکمیل نمودن کمبود مواد غذایی نباتات و رشد و نموی بهتر آنها بالخصوص سبزیجات مؤثربوده و استفاده میگردد.

مواد و لوازم برای آماده نمودن بایو آب یا فرمنتر عبارت از بیلر خالی پلاستیکی، بایو آب، پاروی حیوانی، علف های سبز و یا خشک شده، و حفر یک حلقه چاه در مسیر آبخوره مزرعه میباشد.

روش ساختن بایو آب یا فرمنتر: در ابتدأ ۳۰ لیتر آبرا در یک بیلر پلاستیکی انداخته بالای آن ۲-۳ لیتر بایو آب(فرمنتر) علاوه نموده مخلوط نمایید و بعداً به اندازهٔ یک کیلوگرام گُر(قند سیاه) با آن مخلوط میگردد، سپس دهان بیلر توسط پلاستیک بطور مطمین بسته شده مدت یک هفته تحت شعاع آفتاب بطور عادی قرارداده شود و به این ترتیب همان مادهٔ اصلی که عبارت از بایو آب یا فرمنتر میباشد بدست میآید.

صورت استفاده از بایو آب(فرمنتر): در قسمت بالای مزرعه مورد نظر (دهنهٔ آب خورهٔ مزرعه) یک چقری به طول و عرض ۲ متر و عمق یک متر حفر کنید، داخل چقری و کف آن را توسط پلاستیک ضخیم پوش نمایید، داخل چقری به ارتفاع ۱۰ سانتی متر پاروی حیوانی فرش نمایید سپس مایع آماده شده را روی آن بپاشید. بعداً چقری را از آب پر نموده روی آب علف تازه و یا خشکیده را به اندازهٔ ۱۵-۲۰ سانتی متر میاندازیم تا اینکه با ایجاد پوشش گیاهی روی آب از تبخیر آب جلوگیری شود و به همین ترتیب مواد مذکور مدت ۱۰ روز به حالت عادی گذاشته شده بعد از آن آمادهٔ استفاده میگردد. در زمان استفاده از مایع آماده شده لازم است که آب دهنه یا جویچه را که به مزرعه میآید، به سه حصه مساوی تقسیم نموده یک حصهٔ آنرا بالای چاه کمپوست کود مایع و دو حصهٔ دیگر آنرا از کنار چاه کمپوست عبور داده و با آب خارج شده از چاه کمپوست کود مایع یکجا نموده به مزرعه سوق میدهیم.

از چاه مذکور (فرمنتر) میتوانیم در طول فصل نموی نبات مطابق نیاز آبیاری استفاده نماییم.

آماده نمودن کود مایع (فرمنتر) به همکاری آغاخان فوندیشن در ولایات شمال شرق افغانستان ترویج شده، لیسه زراعت فرخار با ارایه درخواست، با کارمندان ساحوی آن دفتر در ارتباط شده و توانسته اند از مواد سازنده و تکنیک های آماده نمودن فرمنتر مستفید و یک مرحلهٔ تولید را با شاگردان درداخل لیسه عملی کارنموده و مساحت ۲۰۰ متر مربع مزرعه سبزیجات را توسط مایع آماده شده تغذیه و با مزارع دیگر در مقایسه گرفتند. در نتیجه دیده شد که آماده نمودن این مایع ساده و استفاده آن بسیار زیاد مؤثر میباشد.

ارسال کننده: لیسه زراعت و وترنری فرخار

باغچه های خانگی

باغچه های خانگی چیست و چرا مهم اند؟

باغچه های خانگی قطعه باغ کوچک در نزدیک خانه میباشد که یک منبع ارزان برای تولید میوه ها و سبزیجات تازه است. این باغ سبب تنوع رژیم غذایی خانواده و سبب بهبود تغذیه و مصوونیت غذایی یک خانواده میباشد. باغچه های خانگی معمولا توسط زنان و کودکان اداره می شود. درفصل بهار وقتی که شما به مارکیت محلی دهاقین میروید تا از آنجا سبزیجات رنگارنگ و تازه را بخرید، چرا به این فکر نمی کنید که خود تان این سبزیجات را در باغچه خانگی خود کشت نمایید. پس فکر کنید و خود تان این کار را انجام دهید.

باغچه خانگی جایی است که شما به سادگی در این ساحه سبزیجات و دیگر بته ها را کشت مینمایید و بعد از جمع آوری آنرا در آشپزخانه های تان استفاده می نمایید. این که شما این سبزیجات را در ظروف یاگلدان های بزرگ و صندوق های کشت (Growing Box) و یا هم در حویلی عقب خانه های تان کشت می نمایید، مهم نیست، مهم این است که شما قادر به جمع آوری بعضی سبزیجات تازه ازشاخ و برگ نباتات مورد علاقه خود باشید و سپس این سبزیجات را در ترکیب غذایی تازه برای خانواده خود داشته باشید. این متعلق به شما است که سبزیجات را در کجا کشت مینمایید؟ در حویلی، گلدان ها و یا هم در صندوق های کاشت.

<u>موضوعاتیکه باید برای آغاز باغچه های خانگی در افغانستان در نظر گرفته شود:</u>

تمرکز اصلی: بعضی از خانواده هاممکن است باغچه های خانگی را به هدف این که یک فرصت خوب برای کشت محصولات تجارتی بیشتر در نظر داشته باشند، مانند تولید کچالو. با این حال، برای بهبود تغذیه خانواده مهم است که بالای تولید محصولات متعدد ومصرف داخلی تاکید شود. کشت مقدار زیاد ازمحصولات می تواند عملکرد خوب برای تولید بیشتر محصول و کاهش آفات و بیماری ها باشد.

آغاز کوچک: برای اولین باغچه خانگی تان، بهترین توصیه آغاز یک باغچه ای کوچک و به تدریج بزرگ کردن آن میباشد. اغاز خوب برای باغچه های خانگی گلدانهای کوچک و صندوق های کشت میباشد (شکل ۱)، فقط توجه داشته باشید که یک فضای خوب برای ساختن باغ جایی است که حداقل در روز شش ساعت نور خورشید داشته باشد و همچنان دارای یک منبع آب مناسب باشد خصوصاً اگر خانواده دارای تجربه کم در پروش سبزیجات باشد. یکی از مزایای استفاده از ظروف یا گلدانها این است که به راحتی می توان آنرا به جای مناسبتری انتقال داد تا در آینده بهترین محل برای ایجاد یک قطعه باغچه خانگی را دریابیم. زمانیکه باغبانان اعتماد به نفس بیشتری پیدا میکنند، آنها می توانند یک باغ بزرگتر با محصولات بیشتر را ایجاد نمایند.(شکل ۲)

ابتدا با آنچه که شما و خانواده شما دوست دارید شروع نمایید: شروع با کشت مورد علاقه خانواده تان. در جریان تصمیم گیری که غذای آینده فامیل تان چی باشد با فامیل تان روی کشت و ایجاد باغچه خانگی بحث نمایید. وقتی که تمام خانواده در برنامه ریزی این پروسه شامل باشند، آنها خود را بیشتر متعهد به وظایف کشت، خشاوه و برداشت میدانند. شما یک کتابچه را گرفته نظریات همه را در مورد سبزی مورد علاقه شان بپرسید و آنرا یاداشت نمایید.

چه باید کاشت؟

محصولات مهم عبارتند از: بادنجان رومی، مرچ، کچالو، زردک، بادنجان، بامیه، گلپی، کرم، گندنه، پیاز، سیر، نوش پیاز، کدو، بادرنگ، خربوزه و پالک، بنابر این شروع با کشت آسان یعنی سبزیجات که به آسانی کشت میشوند، سبزیجاتی که خانواده دوست دارد آنرا صرف کند. اگر خانواده ها تجربه کمی در کشت سبزیجات داشته باشند، با استفاده از ظروف (گلدانی ها یا هم هر چیزی که از آن منحیث یک سهولت برای کشت سبزیجات استفاده شده بتواند) آغاز نمایند،» به عنوان مثال، کشت چند نبات در گلدان. نقل نمودن گلدانها راه بسیار خوبی برای آزمایش موقعیت مناسب قبل از ساختن بستر های کشت است. با این حال باغبانان تجربه خوب را بدست بیاورند، سپس آنها می توانند ساحه بیشتر و انواع بیشتری از سبزیجات را کشت نمایند.

زمانیکه شما به ساختن یک باغچه خانگی آغاز می نمایید، چه نیاز دارید؟

آفتاب: سبزیجات که خورشید را دوست دارند حداقل در روز ٦ ساعت به نور آفتاب ضرورت دارند تا بصورت درست رشد نمایند (۱۰ - ۸ ساعت مناسب میباشد). تعیین محل سبزیجات دور از سایه ی ساختمان ها، درختان، کتاره ها و دیوارها (شکل ۳) و از طرف جنوب به سبزیجات بلندترمانند جواری موقعیت داشته باشد. از کشت درختان در سمت شمال ساختمان ها و غیره اجتناب ورزید. تا حد امکان باغچه تان را دور از ساختمان قرار دهید. ساختن باغ در سمت جنوب درختان و ساختمان ها مشکل سایه ندارد و می تواند نزدیک به ساختمان ها ساخته شوند. دامنه های رو به جنوب گرم تراند و کمتربه موضوع آسیب یخزدگی برمیخورد.

شکل ۱. آغاز نمودن با گلدان های کوچک و صندوق کاشت

شکل ۲. آغاز باغچه های خانگی بزرگ با بیشترین محصول

شکل۳. تعیین محل کاشت سبزیجات دور ازسایه ای ساختمان ها، درختان، کتاره ها و دیوارها قسمیکه در تصویر مشاهده می نمایید خاک فشرده این حویلی برای آماده ساختن بستر قلبه و سست گردیده است. تعیین محل باغ نزدیک به منابع آب و به اندازه کافی دوراز دیوارحویلی برای جلوگیری ازسایه بعد از ظهر.
عکس C. Hughes،2013

آب: سبزیجات زمانی رشد بهتر میکنند که در هر چند روزآبیاری گردند، بنابر این قرار دادن باغ نزدیک به یک منبع آب(شکل ۳). برخی از گزینه های آبیاری شامل آبیاری توسط دست و یا آبیاری قطره ای میباشد.

خاک: در صورت امکان، قرار دادن بستر کشت، در ساحه هموار و زمین که به خوبی زهکشی شده باشد (بدون اینکه بعد از باران آب در آنجا ایستاده شود). اگر زمین شیب دار است وفرسایش موجود است، از سیستم کشت به شکل کانتور، تراس استفاده شود.

آماده سازی خاک: برای نرم کردن خاک فشرده ممکن است یک بیل و یا کلند لازم باشد(شکل ۳). اضافه نمودن ریگ به خاک کلی یا خاک رس برای کمک به زهکشی. و ساختن کمپوست در باغچه خود تان از بخش های سبزیجات که برای خوردن آنرا استفاده نمی کنید. ساختن کمپوست آسان است با ساختن کمپوست شما میتوانید مواد غدایی خاک تانرا بهبود ببخشید و ساختمان خاک را بهتر بسازید.

چگونه میتوانیم یک تجارت کوچک را آغاز نماییم:

قبل از اینکه بدانیم که چگونه یک تجارت را آغاز نماییم ما باید یک تعریف از تجارت داشته باشیم که بتواند به الفاظ بسیار ساده تجارت را برای ما واضح سازد.

تجارت عبارت از کار مشترک یک یا چندین شخص بخاطر بفروش رسانیدن محصول و یا خدمت برای بدست آوردن مفاد میباشد. و یا هر عمل / کار وبار قانونی که بخاطر بدست آوردن مفاد انجام گردد عبارت از تجارت میباشد.

مراحل مهم برای آغاز یک تجارت:

۱. انتخاب تجارت (چگونه میتوانیم یک تجارت را انتخاب نماییم)

انتخاب تجارت یک مرحله ابتدایی و در عین حال بسیار مهم نیز میباشد، قبل از اینکه یک تجارت را آغاز نمایید باید بدانید که کدام تجارت بیشترین مفاد را دارد، البته در کنار داشتن مفاد باید تجارت که میخواهید آغاز نمایید قانونی نیز باشد. کوشش کنید تجارت تان را که با استفاده از منابع دست داشته خود آغاز می نمایید، با مهارت های تان مطابقت داشته باشد و برای محصولات و خدمات خود یک مارکیت داشته باشد. مراحل ذیل باید در انتخاب تجارت در نظر گرفته شود:

۱. ارزیابی منابع

ارزیابی منابع عبارت از تحلیل تمام منابع فزیکی، منابع مالی، منابع بشری و منابع طبعی میباشد که شما را میتواند در پیشبرد تجارت تان کمک کند.

۲. طوفان مغزی برای نظریه های تجارتی

طوفان مغزی برای انتخاب تجارت عبارت از پروسه است که در آن تمام اشخاص ذیدخل با هم یکجا نشسته و نظریات مختلف تجارتی یا انواع و اقسام مختلف تجارت ها را با هم شریک میسازند.

۳. تحقیق بازار یا مارکیت

تحقیق بازار یا مارکیت یکی از پروسه های بسیار مهم در انتخاب تجارت میباشد. توسط تحقیق مارکیت شما میتوانید بازار های مورد هدف، مشتریان و خصوصیات خریداری مشتریان خود را بفهمید. تحقیق مارکیت معلومات بسیار مهم چون تشخیص مارکیت، ضروریات مارکیت و رقابت ها در مارکیت را برای تان واضح سازد.

۲. تحلیل مصارف:

قبل از اینکه بالای یک تجارت سرمایه گذاری نمایید شما باید پروسه تحلیل مصارف را نیز اجرا نمایید. در این پروسه شما باید تمام مصارف پیشبینی شده را از مجموع عاید پیشبینی شده یک مدت زمان معین تفریق کنید. به این وسیله برای شما معلوم خواهد شد که بالای تجارت انتخاب شده سرمایه گذاری نمایید یا خیر. شما باید تمام مصارف ابتدایی و مصارف روزمره تجارت تان را در یک طرف نوشته و مجموع آن را از مفاد عاید پیشبینی شده تفریق کنید.

۳. بازاریابی:

زمانیکه شما تجارت را انتخاب و مصارف آن را تحلیل نمودید شما میتوانید تجارت تان را شکل عملی دهید و آغاز نمایید. اما برای بدست آوردن مفاد مهم است تا برای محصولات تجارت خویش بازاریابی نمایید، پس خوب است بدانیم بازاریابی چیست؟

بازاریابی عبارت از پروسه جلب مشتریان است تا محصولات و یا خدمات بیشتر تجارت شما را خریداری نمایند. در بازاریابی شما باید فکر کنید که چگونه تجارت تان را ارتقا دهید.

٤. ثبت اسناد تجارتی:

ثبت اسناد عبارت از پروسه ثبت تمام عواید و مصارف تجارت شما میباشد که باید در یک شکل خاص ثبت گردند. ثبت اسناد یکی از فعالیت های حیاتی برای بقا و دوام تجارت تان میاشد. شما باید تمام معاملات روزانه خود را در کتاب ثبت معاملات تجارتی برسانید و یا هم میتوانید همان کتاب را در کمپیوتر دیزاین نمایید.

مؤسسه پن در نظر دارد تا مواد آموزشی برای آموزش تجارت را تهیه و ترتیب نماید تا شاگردان لیسه ها و انستیتوت های زراعت بتوانند با فراگرفتن مهارت های تجارت در آینده یک تجارت کوچک داشته باشند و از این طریق بتوانند برای خود کار بوجود بیاورند. امید است این مطلب برای تان آموزند واقع گردیده باشد.

ممپلی یا PEANUT

ممپلی یک نبات لیگیومی یکساله است که به نام Peanut یا بادام زمینی هم یاد می شود زیرا که میوه آن در زیر زمین تولید میشود. ممپلی از نگاه داشتن مواد غذایی بسیار غنی می باشد و از جهت داشتن مقدار زیاد روغن یک نبات با ارزشی به شمار میرود و روغن آن از هر قسم مواد زهری و کلسترول پاک است و از سوی دیگر به عنوان یک میوه خشک هم استفاده میشود.

ارزش غذایی و اقتصادی ممپلی

ممپلی از جهت کاشت، تجارت و صنعت اهمیت زیادی دارد به همین سبب ساحه کاشت آن در کنار نباتات دیگر زراعتی روز به روز وسعت می یابد و دارای فواید ذیل می باشد:

۱. روغن ممپلی از هر نوع مواد زهری پاک بوده مخصوصاً برای امرض قلبی یک غذای با ارزش به شمار می رود. امروزه از ممپلی یک دوای به نام NX-901 به دست می آید که برای از بین بردن حساسیت به کار می رود.

۲. دانه های آن به شکل خام و بریان شده خورده می شود.

۳. در ساختن چاکلیت به جای بادام از آن استفاده می شود.

٤. برگ و ساقه آن برای حیوانات یک غذای خوش مزه و مفید به شمار میرود.

٥. ریشه آن دارای نودل ها Noduls میباشد که یک مقدار زیاد نایتروجن را از هوای آزاد گرفته و به کمک بکتریا ها در خاک نصب می کند. در مغز ممپلی به مقدار ۲٤٪ روغن، ۲۲٪ پروتین، ۱۳ ٪ کاربو هایدریت و ۱۰ ٪ آب وجود دارد و به همین تر تیب در صنعت هم از آن استفاده به عمل می آید.

از یک تن ممپلی ۲۲٦ kg روغن بدست می آید و همچنان مصرف ممپلی برای مریضانی که تکلیف قلبی دارند، مفید میباشد.

خصوصیات نباتی ممپلی

یک نبات یکساله لیگیومی (تولید کننده پلی) می باشد که نام علمی آن Arachis hypogaea، نام خانواده آن Leguminaceae و به سب فایلم Papilonaceae تعلق دارد که نوع معمولی کاشت آن نوع Hypogea میباشد. دو نوع دیگر کاشتنی آن عبارتند از: Porstratspreding و Erectoranchy که کاشت آن بیشتر مروج است.

برگ ممپلی دارای ساختمان های تار مانند بوده ودارای بند های کوتاه می باشد. بوته ممپلی از روی زمین به طور مستقیم نمو می کند که بین ۲٥ – ۷٥ سانتی متر بلند میرود. در نوکها و اطراف ساقه ها گل میکند که رنگ آن زرد و زرد نارنجی است. گل های آن در هنگام صبح باز میشود و گرده افشانی خودی یا (Self pollination) دارد.

میوه ممپلی پوشش محکم دارد که داخل یک پوشش دو تا سه تخم یا مغز وجود دارد، توسط یک پرده نازک نصواری رنگ پوشیده شده است و سیستم ریشه آن Top root است که به طور مستقیم به داخل زمین نمو میکند و از ۱- ۱۰ سانتی متر داخل خاک نفوذ میکند و رطوربت داخل خاک را تعقیب نموده و از آن استفاده می کند.

انواع ممپلی

ممپلی انواع زیادی دارد چهار نوع آن بسیار محبوبیت دارد که انواع هسپانیوی، رونده، ویرجینیا و والسینا می باشد، برعلاوه انواع قرمزی و تنسی سفید هم دارای اهمیت می باشد که انواع مخصوص آن از جهت مقدار روغن، بزرگی دانه ها و از نگاه شکل ظاهری آن از هم فرق می شود.

راه های کاشت ممپلی

برای ممپلی خاک لوم ریگ آمیز و لوم رسوبی ویا خاک لوم نرم که خوب زه کشی شده باشد و دارای مواد عضوی باشد، مفید واقع می شود. ممپلی یک گیاه اقلیم گرم است، روز های دراز و گرم را دوست دارد، برای جوانه زدن تخم ممپلی درجه حرارت خاک باید از ۸ – ۱۰ درجه سانتی گرید باشد و بعد از جوانه زدن حرارت روی زمین باید از ۱۲ – ۱۸ درجه باشد. ممپلی در خاک خنثی خوب حاصل میدهد مگر خاک های را که پی اچ آن بین ٦,٥ و ۷,٥ باشد را نیز تحمل کرده می تواند.

ممپلی باید زمانی کاشته شود که مقدار بارندگی زیاد باشد و وقت مناسب کاشت آن از اواسط ماه حوت تا اواسط ماه حمل میباشد.

برای کاشت ممپلی اندازه تخم آن به نوع تخم و طریقه کاشت آن تعلق دارد. برای نوع که بطور مستقیم نمو میکند، در یک هکتار به مقدار ۷۰ – ۷٥ کیلو گرام و برای انواع پخش شونده آن ٦۰ – ٦٥ کیلوگرام تعیین گردیده.

تخم های ممپلی باید قبل از کاشت با بعضی از دوا های فنگس کش مانند: (captan)

و (vitavix) به مقدار ۲ گرام در یک کیلوگرام تخم آغشته شود و استفاده از دوا فواید ذیل را دارد:

۱. تخم زود خراب نمی شود.

۲. تخم را از کرم زدگی حفاظت میکند.

۳. حاصلات آن بلند می رود.

طریقه های کاشت: ممپلی باید به شکل پاشان کاشته نه شود برای اینکه از یک جهت بوته های آن به فواصل مناسب واقع نمی شود و از جانب دیگر کنترول گیاه هرزه آن با مشکل مواجه میگردد. پس لازم است که ممپلی به صورت قطاری کاشته شود که باید فاصله بین قطار ها بین ۱۸ – ۲٤ انچ و فاصله بین دو نبات باید ٤ – ۹ انچ باشد و انواعی که بوته آن برروی زمین پخش می شود باید با فاصله بین قطار ها ۱۸ – ۲٤ انچ و فاصله بین دو نبات ۹ – ۱۲ انچ، کاشته شود.

راه های استعمال کود برای محصول ممپلی: طوریکه قبلاً گفته شد، ممپلی از جمله نباتات لیگیومی می باشد و در خاک به کمک بکتریا های رایزوبیوم که در غدوات ریشه این نبات موجودیت دارد، نایتروجن را در خاک نصب می کند. ممپلی

در یک فصل نمویی به مقدار ٤۰ کیلوگرام نایتروجن را در یک هکتار نصب میکند که از جمله یک مقدار آن درین فصل نمویی به مصرف میرسد و متباقی آن به فصل دیگر می ماند، پس به استعمال کود های زیاد نایتروجن دار ضرورت نیست. ۲kg نایتروجن و ٦۰kg گچ برای یک هکتار زمین ضرورت خواهد بود و اکثر اوقات کود های دارای فاسفورس و پوتاشیم هم استفاده می شود.

آبیاری ممپلی

ممپلی تا حد زیادی با کم آبی مقاومت کرده میتواند مگر در وقت گل و هنگام تولید پلی به آب بیشتری نیاز دارد. برای اینکه میوه های داخل زمین برای بار دوم جرمنیشن نکند ۲۰ – ۲٥ روز قبل از برداشت محصول آبیاری آن قطع میگردد. در اواخر فصل نمویی ۲ تا ۳ مرتبه آبیاری گردد.

جمع آوری محصول ممپلی

علایم پختگی ممپلی معمولاً از رنگ، سخت شدن پوست و درشتی پوست ممپلی قابل فهمیدن است.

۱. سخت شدن ممپلی باید توسط فشار انگشت ها چک شود اگر ۷۰ – ۸۰ ٪ آن رسیده باشد، پخته بشمار می آید.

۲. زمانیکه ممپلی توسط آب شسته شود، باید سفیدی آن به ۷۰ ٪ برسد.

۳. رنگ گلابی دانه های ممپلی باید از ۷۰ ٪ کم شده باشد.

برای اینکه بطور یک نواخت دانه های رسیده ممپلی را بدست بیاوریم، باید به برگ ها و ساقه های آن توجه کنیم و بعد به جمع آوری و ذخیره نمودن آن اقدام نماییم یعنی باید نخست ممپلی را همراه بوته آن از خاک بکشیم و به صورت معکوس یعنی ریشه به سمت آفتاب و ساقه ها بر روی زمین باشد و بعد از ٥ – ۱۰ روز آفتاب دادن پلی آن تکانده و جمع آوری گردیده در بوری ها انداخته و ذخیره شود.

برای جلوگیری از موش، باید محلول زنک فاسفیت را تهیه نموده استعمال نماییم.

ترتیب کننده: شاه یونس استاد لیسه زراعت تنی

پرورش چوچه مرغها

مراقبت چوچه مرغها:

در روز اول برای چوچه مرغها آب شیرین داده شود، قسمیکه در یک لیتر آب تقریباً ۱۰۰ گرام بوره حل گردد تا اینکه آب خوب شیرین شده و سپس به آب خوره ها ریخته شود. در این زمان باید از آب خوره های خورد که برای چوچه مرغهای خورد استفاده میشود، استفاده گردد، قسمیکه در یک آب خوره در حدود دولیتر آب ریخته شود و آب متذکره الی ۱۲ دوازده ساعت برای چوچه مرغها گذاشته شود. بعد از سپری شدن ۱۲ دوازده ساعت آبخوره ها پاک شسته شده ادویه لازمه با آب مخلوط شده برای چوچه ها داده شود و همین روند الی ۵ روز ادامه یابد. (ادویه لازمه انتی بیوتیک در فی لیتر آب یک سی سی و ویتامین در سه لیتر آب یک سی سی مخلوط گردد البته میتوان هر دو را همزمان مخلوط نموده استفاده کرد)

در ساعت اول ورود چوچه ها به سالون وضعیت چوچه ها مشاهده شده، در حدود ۲ الی ۳ ساعت صرف آب شرین مخلوط شده طبق توضیحات فوق داده شود، بعد از آن با جواری میده شده تغذیه گردند. جواری میده در کف اطاق زیر پای چوچه مرغها بالای کاغذ ریخته شود و در روز دوم غذای ترکیب شده شروع میگردد.

در هفتهٔ اول باید در هر ۲٤ ساعت ۵ الی ٦ مرتبه به چوچه مرغها غذا داده شود، بخاطریکه در جریان غذا دادن از یک طرف از چوچه ها مراقبت میشود و از سوی دیگر با انداختن کم کم غذا از

ریختن و پاشیدن آن جلوگیری میگردد. بسیار زیاد توجه گردد که چوچه ها گرسنه گذاشته نشوند.

در روز سوم کاغذ زیر پای چوچه مرغها جمع آوری شده به خاطر جلوگیری از امراض سوختانده شود. درصورت لزوم جای چوچه مرغها بزرگتر شود و در جای تازه زیر پای آنها بوره اره و یا پک شالی انداخته شده و حالا باید از دانه خوره های ناوهٔ استفاده گردد، قسمیکه یک ظرف دانه خوره برا ی۳۰- ۳۵ قطعه چوچه مرغ در نظر گرفته شود. دانه خوره های ناوهٔ الی ۱۲ روزگی چوچه مرغها قابل استفاده میباشد، بعداً دانه خوره های ناوهٔ جمع آوری شده بجای آن دانه خوره های آویزانی کوچک نصب میگردد که یک ظرف دانه خوره برای ۱۲ الی ۱۵ قطعه چوچه مرغ در نظرگرفته میشود. بعد از ۲۵ روزگی دانه خوره های آویزانی کوچک جمع آوری شده دانه خوره های بزرگ آویزانی(برای هر ۱۰ قطعه مرغ یک ظرف) استفاده میگردد و همچنان در این حالت از آبخوره های آویزانی نیز باید استفاده گردد. آبخوره ها نظر به تعداد چوچه مرغها یک آبخوره برای ٦۰ چوچه مرغ در نظر گرفته شود. دانه خوره و آبخوره های که تبدیل میشود، ظروف استفاده شده قبلی را توسط ادویه ضد عفونی نموده برای استفاده دور بعدی آماده داشته باشید.

مشخصات اطاق چوچه مرغها

اطاق چوچه مرغها باید دارای کلکین، دروازه و هواکش بوده و نم و رطوبت نداشته باشد. خشک بودن محل بودوباش چوچه ها لازمی بوده و از طرف شب دارای وسیله تنویر نیز باشد. برای روشن نگهداشتن اطاق چوچه مرغها از هر نوع وسیله که باشد (گروپ، الیکین و یا گیس گازی) میتوان استفاده نمود.

در مرحلهٔ اول از یک الی ۳ روزگی میتوان در یک متر مربع ۵۰ الی ٦۰ قطعه چوچه مرغ را جای داد.

در نسل مرغهای گوشتی در یک دورهٔ پرورش که ٤۵ الی ۵۰ روز ادامه میابد میتوان در یک متر مربع ۱۰- ۱۲ قطعه مرغ را جای داد، مرغهای تخمی را میتوان از ۵ الی ۷ قطعه در یک متر مربع جا داد. در سرمای زمستان در صورتیکه تعداد مرغهای ما کم ولی سالون مرغ پروری ما کلان باشد، میتوانیم ساحه را توسط پلاستیک تقسیمات نماییم تا بتوانیم ساحه را کوچک ساخته با مصرف کمتر مواد سوخت سالون مرغداری خویشرا گرم نگهداریم.

روی فرش اطاق چوچه مرغها به اندازهٔ ۲ سانتی متر بوره اره و یا پک شالی انداخته شده و بعداً کاغذ مخصوص که برای فرش اتاق چوچه ها است در روی بورهٔ اره فرش گردد.

گرم نمودن سالن چوچه مرغها طبق جدول (۲) صورت بگیرد. ترمامتر غرض مشخص نمودن در جه حرارت قسمی نصب گردد که پنج سانتی متر از کف اتاق بلند باشد.

جدول تنظیم درجه حرارت واحد چوچه مرغها

هفته اول	۳٤ درجه سانتی گراد
هفته دوم	۳۲ درجه سانتی گراد
هفته سوم	۳۰ درجه سانتی گراد
هفته چهارم	۲۸ درجه سانتی گراد
هفته پنجم	۲۵ درجه سانتی گراد

۱- جدول رهنمائی تطبیق واکسین جوجه مرغهای نسل تخمی

شماره	ایام واکسین نظر به سن چوچه مرغ	نوع واکسین	طریق تطبیق واکسین
۱	۷ هفت روزگی	NDV-B1	قطره در چشم ریخته شود
۲	۱۰ ده روزگی	IBDV-D78	قطره در چشم و یا در آب خوردن حل گردد
۳	۱۸ هجده روزگی	IBDV-78	قطره در چشم و یا در آب خوردن حل گردد
٤	۲۵ بست پنج روزگی	IBDV-D78	در آب خوردن حل گردد
۵	۳۲ سی دو روزگی	ND-Lasota-IB	در آب خوردن حل گردد
٦	٤۲ چهل دو روزگی	FPV	خال کوبی (فولی پاکس واکسین)
۷	۳ سه ماهگی	NDV	در آب خوردن منحل گردد
۸	۵ پنج ماهگی	ND+IB	در آب خورد منحل گردد

جدول (۲)

بعد از ۵ پنج ماهگی ادامه دارد ... در هر دو ماه یک مرتبه واکسین NB+IB گردد.

جدول رهنمود تطبیق واکسین چوچه مرغهای گوشتی

شماره	ایام واکسین نظر به سن چوچه مرغ	نوع واکسین	طریق تطبیق واکسین
۱	۵ پنج روزگی	ND-1B	قطر قطره در چشم و یا در آب خوردن حل گردد
۲	۱۰ ده روزگی	گامبرو	در آب خوردن حل گردد
۳	۱۵پانزده روزگی	هایدرو + جینتا	زرقی
٤	۲۰ بست روزگی	گامبرو	در آب خوردن حل گردد
۵	۲٤ بیست چهار روزگی	NDV+Lasota	در آب و شیر مخلوط شده از طریق آبخوره داده شود
٦	۳۲ روزگی	اندی کلون	منحل در آب

جدول (۳)

IBD-infectious Bursal Disease-مرض بورسال آنتانی

ILT-Infectious Laryngotracheitis-التهاب مری و حنجره انتانی

END-Exotic Newcastle Disease-مرض اکزوتیک نیو کاستل

ND-Newcastle Disease –مرض نیو کاستل

IBDV-Infection Branchiatis Disease Vaccine –مرض برانشیت آنتانی

ND+IB-Newcastle Disease+ Infection Brachiates

FPV-Fowl Cholera (Pasteurella multocida) Vaccine –کولرای مرغان ماکیان

ارسال کننده: انستیتوت زراعت و وترنری فاریاب

تجدید نظر: انجنیر قلندر «انوری»

سویابین یا سویا

سویابین نباتیست از قدیم وحدود ۲۸۰۰ سال قبل از میلاد در چین کشت گردیده و در آنجا از نباتات مقدس بشمار میرود و از سال ۱۹۰۰ به اینطرف به عنوان نبات روغنی مورد استفاده قرار گرفته است. بدلیل داشتن ویژه گی خاص در مدت کوتاه در راس نبات هشت دانه روغنی عمده در بازار های بین المللی اخذ موقع نموده است و این دانه های روغنی شامل سویابین–پنبه– مومپلی– آفتاب پرست– شرشم– زغر– کوپره و پالم میباشد که در مجموع ۹۷ فیصد روغن نباتی جهان از آن بدست می آید. سویابین در بعضی کشور های دنیا بمنظورتولید روغن– تولید پروتین نباتی و تولید علوفه کشت میشود و٪۳۵ روغن نباتی دنیا از سویابین بدست میآید .

سویابین با نام علمی Glycinmax (L) merrill نبات است دیپلویید – گرده افشانی خودی داشته دو مشیمه یی و نبات یکساله از فامیل نخود (Fabacae) است. این نبات دارای ریشه نسبتآ مستقیم با توسعه جانبی زیاد است و نبات آفتاب دوست که نور شدید باعث نموسریع برگ ها و سلامتی نبات میشود و نور ضعیف باعث ضعف نبات و کم شدن حاصل دانه خواهد شد ، حد اقل حرارت برای نمو سویابین ۱۰ درجه سانتی گرید- حرارت کشنده منفی۲ درجه سانتی گرید و حرارت های بلند تر از ۳۶ درجه سانتی گرید برای این نبات مناسب نبوده باعث کاهش نموو بخصوص نقصان حاصل دانه و کیفیت روغن میشود و شرایط بهتر برای رشد و حاصل دهی این نبات حرارت ۲۲ تا ۲۵ درجه سانتی گرید است. حاصلات بسیار زیادسویابین در PH حدود ۷/۵ بدست آمده است.

استعمال کود نایتروجن ابتدا در فی هکتار ۲۰ – ۲۵ کیلو گرام قبل از بذر صورت میگیرد و از جمله نبات لگیوم یا نصب کننده نایتروجن درخاک است. برای تولید دانه فاصله مناسب قطار ها بر حسب بافت خاک حد اقل ۴۵ و حد اکثر آن۶۰ سانتی متر میباشد و ممکن سویابین در دو طرف پشته های عریض با فاصله وسط یک جوی تا وسط جوی مجاور حدود ۱۰۰ سانتی متر کشت میشود .سویابین از لحاظ داشتن مقدار روغن و اهمیت غذائی آن از سه سال بدینسودر محوطه انستیتوت زراعت ووترنری فاریاب بقسم جویه کشت گردیده و حاصلات قناعت بخش از آن بدست آمده و در سال ۱۳۹۴نیز ساحه ۳۸۰ متر مربع زمین تحت کشت بوده و از محصول بدست آمده سال قبل مقدار شیر در حضور نمایندگان ریاست معارف فاریاب و تیم تعلیمات زراعتی مؤسسه پن استادان و شاگردان صنوف ۱۴ زراعت عملاً پروسس گردیده از آن استفاده عملی صورت گرفته است و من منحیث یک محصل احساس خوشی و رضایت میکنم که در پهلوی دروس نظری کار های عملی خیلی مثمری در بخش های مختلف زراعت ووترنری در ساحه انستیتوت راه اندازی گردیده که ما محصلین مهارت های خوبی از کار های عملی انجام شده کسب نموده ایم و از اساتید محترم که در زمینه اجرای کارهای عملی ما را همکاری نموده اند، ابراز سپاس و امتنان مینمایم .

تهیه کننده: سویتا محصل صنف ۱٤ زراعت انستیتوت زراعت ووترنری فاریاب

بادنجان رومی یا Tomato

بادنجان رومی یک نبات فصل گرم است نام علمی بادنجان رومی Lycopersiconessulentum می باشد، مربوط به فامیل Solanaceae بوده و به قسم نبات یک ساله کشت میگردد. بادنجان رومی میتواند منحیث سبزی تازه یا به صورت پخته و یا برای پروسس (به عنوان مثال چتنی بادنجان رومی، کچاپ و رب) مورد استفاده قرار بگیرد. بادنجان رومی را میتوانید مستقیم از تخم یا هم از قلمه کشت نمایید. ورایتی های شان به طور گسترده ای در اندازه، شکل، رنگ و مواد جامد محلول متفاوت است. بادنجان رومی دارای ویتامین های (A . B. C)، آهن و املاح معدنی بوده و از جملهٔ غذاهای درجه اول به شمار می رود. بادنجان رومی دارای ٩٤ ٪ آب میباشد ١٠٠ گرام بادنجان رومی دارای ٢٣ کا لوری انرژی، یک گرام پروتین، ٧ ملی گرام کلسیم، ٢٢ ملی گرام ویتامین C ، ١٩ ملی گرام تیامین، ٠,٠٣ ملی گرام ریبوفلاوین، و ٠,٨ ملی گرام نیاسین میباشد.

خواص بوتانیکی

بادنجان رومی حرارت پسند بوده و بهترین درجه حرارت برای جوانه زدن تخم ٢٠ – ٢٥ درجه سانتی گرید می باشد و در ١١ درجه سانتی گرید نیز شروع به جوانه زدن مینماید . ٢٢ – ٢٤ درجه سانتی گرید در مزرعه، ٢٤ – ٣١ درجه در گل خانه ها برای انکشاف و نموی آن مناسب است، درجهٔ حرارت کمتر از ١٠ و بیشتر از ٣٥ درجه نموی آنرا توقف میدهد .

آماده سازی زمین:

خاکی را برای کشت بادنجان رومی انتخاب نمایید که خوب زهکشی شده باشد. خاک لومی باشد(خاک ریگ آمیز، خاک سلیت و کلی باشد) تست اسیدیته یا تیزابیت خاک را انجام دهید. خاک های اسیدی با پی اچ ٦,٢-٦,٨ برای بادنجان رومی مفید میباشد. برای کاشت آن ساحه یي را انتخاب نمایید که حد اقل روزانه شش ساعت تحت تابش آفتاب قرار داشته باشد. علاوه نمودن کمپوست و کود حیوانی به خاک برای بهبود و کیفیت محصول آن لازم است هر چه خاک غنی تر باشد، شرایط رشد نبات بهتر میگردد. ساحه را انتخاب نماید که عمق خاک زیاد باشد. نبات بادنجان رومی به خاک نیاز دارد که ریشه آن به آسانی داخل آن نفوذ کند و از مواد غذایی زمین استفاده نماید.

روش کود دهی

رشد بیشتر نبات بادنجان رومی به مواد غذایی و خاک تعلق دارد. در این مورد کود نایتروجن دار و پوتاشیم دار اهمیت زیاد دارد و در هر هکتار زمین تحت بذر بادنجان رومی ٢٠ الی ٣٠ تن کود حیوانی ٤ – ٦ تن فی جریب با مخلوط کود کیمیا وی تحت قلبه خز انی به عمق بیشتر از ٢٢ سانتی متر استعمال گردد.

نهالی کردن

نهالی های بادنجان رومی در اوایل بهار از گرم خانه انتقال داده شده و در بستر کاشت با فاصله بین قطار ٧٠ سانتی متر

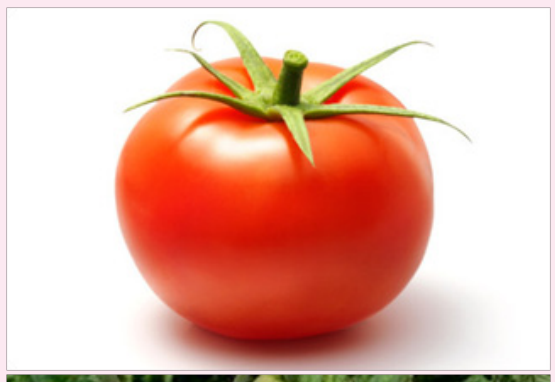

و فاصله بین نبات ٤٠ سانتی متر و در خط آب غرس میشود.

آبیاری

برای اینکه نهال بادنجان رومی خوب رشد نماید قبل از کاشت نهالی آبیاری میگردد و به تعقیب آن مطابق ضرورت آبیاری میشود. در افغانستان مجموعاً این نبات ١٤ – ١٦ مرتبه آبیاری می گردد.

جمع آوری حاصلات

حاصلات بادنجان رومی توسط دست و ماشین صورت می گیرد و ورایتی های انتخاب میگردد که پوست لشم و از بته به آسانی کنده شده جسامت آن یکسان بوده و به آسانی نترکد. مقدار حاصل آن در افغانستان فی جریب ٥٠٠ - ١٢٠٠ کیلوگرام ثبت شده است، در صورتیکه پرورش آن بهتر شود الی ١٦٠٠ کیلو گرام در جریب حاصل خواهد داد.

نگهداری بادنجان رومی

بادنجان رومی در ٠,٥ درجه سانتی گرید برای مدت ٣ هفته ذخیره شده میتواند و در کیفیت آن تغیر رونما نمی گردد بنا بادنجان رومی که دارای پوست نازک باشد، انتقال آن به فاصله های دور اقتصادی نبوده از همین لحاظ این ورایتی ها را پروسس و قطی بندی می نمایند.

اوسط زمان نگهداری بادنجان رومی رسیده در درجه های حرارت متفاوت

درجه حرارت	زمان نگهداری
١٠ °C درجه سانتی گراد	یک هفته
٢٠ °Cدرجه سانتی گراد	سه الی چهار روز
٤٠ °Cدرجه سانتی گراد	تقریبا یک روز

جرجیر یا ترمیره یا ROCKET

نام علمي: ایریکا ستیوا Erica sativa

جرجیر یا ترمیره نباتیست که زود جرمینشن میکند، سریع رشد میکند و بصورت مستقیم بلند میرود و به خانواده خردل مربوط می باشد. طعم مخصوصی که درین نبات است و در درست نمودن سلاد بکار میرود، طرفداران زیادی دارد و این طعم در هیچ نبات دیگری پیدا نمی شود.

این گیاه به آسانی رشد میکند، برگ های لشم، رنگ سبز تیره دارد و برگهای آن جدا جدا میباشد. ساقه های آن نیز برگ دارد و ساقه اصلی آن تار های پشمک مانند دارد. رگ اصلی برگهای آن رنگ متمایل به سرخ دارد و تا ٦٠ سانتی متر بلند رفته میتواند. جرجیر گل های سفید متمایل به زرد و چهار برگ دارد که از همین گلها دانه های روغن دار نازک که تخم گیاه است، تولید میگردد.

جرجیر کود عضوی خوب کمپوست شده و خاک مرطوب را دوست دارد. این گیاه در طول تمام سال کاشته می شود، بنا بر این در فصل گرمی در محل سایه دار مزرعه باید کاشته شود. در مناطق آزاد که پوشش جنگلی داشته و نور آفتاب به آن میرسد، در هوای سرد فصل زمستان نیز این نبات میروید.

زمانیکه این نبات گل میکند و در حال تولید تخم باشد، تندی برگهای آن نیز زیاد می شود. شما میتوانید با قطع نمودن ساقه های که گل کرده است، عمر بهره گیری از این نبات را یک مدت بیشتر نمایید مگر به شما مشوره داده می شود که هر دو ماه بعد یک مقدار تخم آن را بکارید و بوته های کهنه را حذف نمایید تا به طور دوامدار برگهای تازه جرجیر را برای خوراک خود در اختیار داشته باشید. جرجیر را در یک تشت کلان نیز کاشته میتوانید مگر باید آنرا بطور منظم آبیاری نمایید.

محل اصلی جرجیر مناطق مدیترانه یی می باشد و در زمان رومیان نیز برای تهیه سلاد یک نبات مهم شمرده می شد. امروز هم بعضی مردم به این نبات جرجیر رومی میگویند.

جمع آوری حاصلات و قسمت ها قابل استفاده نبات:

برگ های بزرگ شده جرجیر باید برای استفاده بطور منظم قطع گردند. گل ها و پلی های تخم آن باید زمانی قطع شوند که هنوز نازک و تازه باشند. شما میتوانید بگذارید تا نبات تخم کند و از تخم آن برای خوردن و پخت و پز استفاده نمایید.

آشپزی:

طوریکه در بالا ذکر گردید، برگها و ساقه های جرجیر در ردیف اول نباتات سلاد قرار دارد. برگهای جرجیر یک تندی مخصوص دارد و مزه آن مانند خردل می باشد. برگ ها، گل ها و ساقه های آن نیز در سلاد مخلوط مورد استفاده قرار می گیرد که رنگ و ذایقه آن را تغییر می دهد. برگهای جوان آن بوی ضعیف و برگ های بزرگ آن بوی و ذایقه قوی دارد. جرجیر یک سبزی خوب برای برگر ها هم به حساب میرود. جرجیر همراه با بادنجان رومی و موتزارلا یا با میدگی پارمسان (هر کدام يك نوع پنیر میباشند) یک خوراک دلچسپی را میسازد. جرجیر مانند پالک هم پخته میشود و مانند سبزی خورده میشود. گلهای ججیر همرای کچالوی سرخ شده و سوپ هم خوش ذایقه می شود که در آخر پخت و پز به آن اضافه شود.

اگر برگهای جرجیر را با روغن زیتون چرب نمایید و در چکنی یا آچار بیندازید، یک بوی و ذایقه خوبی به آن خواهد داد. پلی های تازه جرجیر را بکوبید و همراه نمک و مصالح دیگ مخلوط نمایید و بر روی کباب ستیک یا ماهی استفاده کنید، یک مزه جدیدی را تجربه خواهید کرد. گل های جرجیر را بر پنیر دلمه اضافه نمایید و بر روی سبزیجات به شکل مصالح بپاشید. تخم جرجیر به جای خردل هم به کار می رود.

خصوصیات دارویی:

برگ ها و ساقه های تلخ شده جرجیر که طعم تند دارد، دارای ویتامین های زیاد و مواد معدنی مخصوصاً پتاشیم و سلیکان می باشد. از برگ های سبز تیره رنگ آن در خوراک های روزانه برای تامین آهن و کلوروفیل بدن استفاده به عمل می آید. در زمان های گذشته از روغن دانه های آن برای تقویت غرایز جنسی استفاده میکردند! چای جرجیر یک محرک خفیف و برای سرفه درمان میباشد. اگر شما بصورت فوری به یک شربت طبعی ضد سرفه ضرورت داشته باشید، به شکل ذیل آنرا تهیه نموده می توانید:

شربت سرفه:

گل و برگ جرجیر را با چند قاشق عسل مخلوط نموده و خوب مکس نماید و آنرا تخمیر کنید. در وقت ضرورت یک قاشق چای خوری مصرف نمایید. از شربت تهیه شده میتوان تا ٢٤ ساعت استفاده نمود.

جرجیر را خوب بجوید و با نیم گیلاس آب آنرا ببلعید، اگر لازم بود این کار را تکرار نمایید. برای تسکین سرفه مفید واقع می شود.

به زودی

- **پس آزمون مهارت های اساسی باغداری:** قرار است از شاگردانیکه در شروع سمستر دوم امتحان پیش آزمون گرفته شده، قبل از اختتام این سمستر پس آزمون اخذ گردد. طوریکه در مقاله انکشاف مواد آموزشی مهارت های اساسی باغداری ذکر گردیده در هر دو آزمون عین سوالات پرسیده خواهد شد تا نتایج امتحانات مقایسه گردند.

- **در برنامه کارآموزی شاگردان** پن توانست دوره امتحانی را در ٤ لیسه زراعت تطبیق نماید و قرار است این برنامه را در ١٣ لیسه دیگر نیز انجام دهد. که این ١٣ لیسه از جمله ٢٠ لیسه های تحت پوشش برنامه نظارت و ازریابی از کارکردگی لیسه های زراعت می باشد.

- **پن مهارت های اساسی تجارت** را تحت عنوان اوراق معلوماتی و چارت ها تهیه مینماید و به دسترس لیسه ها و انستیتوت های زارعت قرار می دهد. و در نظر دارد تا برای کسب این مهارت های اساسی تجارت برای معلمین ترینگ دایر نماید.

- **اعلان لیسه های نمونه** قرار است در پایان سال روان صورت گیرد. از جمله ٢٠ لیسه منتخب در برنامه نظارت و ارزیابی از کارکردگی لیسه های مسلکی زراعت ٥ لیسه که توانسته باشد معیار ها را تکمیل نماید به حیث لیسه های نمونه انتخاب می شوند.